

Disputatio juridica inauguralis de cessione bonorum

<https://hdl.handle.net/1874/342460>

23.

DISPUTATIO JURIDICA
INAUGURALIS,
DE
CESSIONE BONORUM

Q U A M,
FAVENTE DEO TER OPT. MAX.
Auctoritate Magnifici D. Rectoris,
JOANNIS GEORGII GRAEVII
Politices, Eloquentiae & Historiarum Professo-
ris Ordinarii,
NEC NON

*Amplissimi Senatus Academici consensu, Nobilissimaque
Facultatis JURIDICÆ Decreto,*
PRO GRADU DOCTORATUS
Summisque in UTROQUE JURE Honoribus & Privilegiis
ritè & legitimè consequendis,

Eruditorum examini subicit
GER. HENR. KALDENBACH. Doesburgo-Gelt.
A. D. 4 August. horis locoque solitis.

TRAJECTI ad RHENUM,

Ex Officinâ FRANCISCI HALMA, Academiae
Typographi, clō lōc xc.

DISPUTATIO JURIDICA
INAUGURALIS,
DE
CESSIONE BONORUM.
CAPUT I.

Um admodum durum, & nihil profectò immitius videretur, quam quod debitores, qui non existerent solvendo, secundum leges XII. tabb. conjicerentur in vincula & addicerentur creditoribus in servitutum usque dum ære alieno se liberassent; quin imo durius, quod si plures forent, quibus aliquid debebatur, tunc illis corpus debitoris in partes secare atque partiri erat permissum cuius rei vestigia adhuc extant apud A. Gellium lib 20. Noct. Att. cap. 1. **ÆRIS. CONFESSI. DEBITI. Q. JURE. JUDICATIS. TRIGINTA. DIES. JUSTI.**

JUSTI. SUNTO. POST. DEINDE. MANUS.
 INJECTIO ESTO. IN. JUS. DUCITO. NI. JU-
 DICATUM. FACIT. AUT. QUIS. ENDO. EM.
 JURE. VINDICET. SECUM. DUCITO. VIN-
 CITO. AUT. NERVO. AUT. COMPEDIBUS.
 QUINDECIM. PONDO. NE. MINORE. AUT.
 SI. VOLET. MAJORE. VINCITO. SI. VOLET.
 SUO. VIVITO. NI. SUO. VIVIT. QUI. EM.
 VINCTUM. HABEBIT. LIBRAS. FARRIS. IN.
 DIES. DATO. SI. VOLET. PLUS. & paulo post :
 TERTIUS. NUNDINIS. PARTES. SECAN-
 TO. SI. PLUS. MINUSVE. SECUERINT. SE.
 FRAUDE. ESTO, & apud Quintilian lib. 3. Inst.
 orat. cap. 6. *sunt enim quædam non laudabilia naturâ,
 sed jure concessa: ut in XII. tabb. debitoris corpus
 inter creditores dividi licuit, quam legem mos pu-
 blicus repudiavit & Tertull. Apologet. sed § judi-
 catos in partes secari à creditoribus leges erant,
 consensu tamen publico crudelitas postea erasa est,
 § in pudoris notam capitis pæna conversa est bono-
 rum adhibita proscriptione: suffundere enim maluit
 hominis sanguinem quam effundere.*

Postea igitur hanc inhumanam crudelitatem sustu-
 lit lex Julia, quæ debitoribus indulsit beneficium ces-
 sionis bonorum, quo inopes debitores bonis suis ce-
 dendo poterant evadere carceris molestias ut & alias
 vexationes l. 1. § 4. Cod. h. t. quæ lex jure Justiniano
 per omnia est confirmata l. 4. Cod. h. t. quoniam eo ni-
 hil novi specialiter introductum reperitur, ob hanc cau-
 sam omnia regulis veteris legis Juliæ relicta intelliguntur
 arg. l. 32. §. fin. Cod. de appell. l. 27. Cod. de Testam.

CAPUT II.

§. 1. *B*onorum itaque cessio definitur actus, quo debitor ære alieno oneratus omnia sua bona sponte dimittit, & creditribus ad evitandas carceris, ut & alias molestias concedit *l. 1. junct. l. 4. §. 7. Cod. h. t.*

§. 2. Hoc beneficium datur omnibus debitoribus, qui iniquitate fortunæ bonis suis sunt lapsi, & tantum in bonis non habent, quo ære alieno se possint liberare, tam masculis quam fœminis, filiis ac filiabus *fam. l. 7. Cod. h. t.*

§. 3. Inveniuntur tamen multi, qui hac cessione bonorum non indigent, quia habent beneficium competentix; inter illorum numerum recensentur milites stipendiarii, ne videlicet si conveniuntur ultra quam facere possunt, cogantur deserere militiam *l. 18. ff. de re judic.*

§. 4. Maritus conventus super restitutione dotis ab uxore *l. 12. ff. solut. matrim.* & non solum tutus est beneficio competentix in restituenda dote, sed etiam quando ex alio contractu convenitur *l. 20. de re judicat.* ab summam rationem, quia marito reverentiam debet uxor, cui non convenit maritum ita ab uxore arctari, ne quidem debitum vitæ subsidium habeat *l. 1. §. 7. Cod. de rei uxor act.* etiam filiis mariti conceditur, si ex eodum matrimonio sunt procreati *l. 18. ff. solut. matr.* sed hoc modo ne egeat ipsa mulier,

lier, quia in pari causa esset potior *lib. 6. Cod. de servit.* non vero aliis hæredibus hoc competit *l. 12. ff. solut. matr. l. 25. ff. de re judicat.* quoniam hoc beneficium est personale & cum persona extinguitur *l. 68. ff. de Reg. Jur. § l. 13. ff. de sol. matr.*

§. 5. Patronus conventus à liberto non ultra condemnatur quam facere potest, idque etiam patroni patronæve liberis tribuitur *l. 17. ff. de re jud. l. 9. ff. de obseq. par. & patr.* quibus omnibus honorem ita haberi lex voluit, ut ne famosæ actiones in eos institui possint *l. 11. §. 1. ff. de dol. mal.*

§. 6. Socio quoque non denegatur hoc jus *l. 16. ff. de re judicat.* quia societas continet aliquod jus fraternitatis, non ferens rigidam & inclementem unius per alterum exactionem *l. 63. ff. pro socio.* nisi quis se socium esse negaverit, aut ex causa doli sit obligatus *l. 22. ff. de re Judic.*

§. 7. Donator insuper qui ex causa donationis convenitur, quia promisit se donaturum, vel simpliciter donavit, sed nondum tradidit, non condemnabitur ultra quam facere potest *l. 19. §. 1. ff. de re judicat.* ne liberalitate suâ inops fieri periclitetur *l. 50. ff. cod.* inter hos omnes, qui in id, quod facere possunt, tenentur, pinguius succurritur donatori is solus æs alienum, quod debet aliis creditoribus prius deducit, & deinde etiam ipsius habetur ratio ne egeat & alimentis careat *l. 49. ff. de re judicat. l. 54. ff. solut. matrim.* cui consentit, quad Divus Dius rescripsit, eos qui ex liberalitate conveniuntur in id quod

quod facere possunt condemnandos *l. 28. ff. de reg. Jur.*

§. 8. Enumeravimus quosdam qui opus non habent auxilio cessionis bonor., nunc sequuntur aliqui, quamvis maxime velint non possunt cedere bonis, nimirum illi, qui in fraudem creditorum bona alienarunt aut dissiparunt *l. 51. ff. de re judicat.* vel qui spe ac animo cedendi contraxerunt, scientes se non esse solvendo, aut illi, qui toris cedunt multorum pecuniis interceptis contra fidem quam dederunt, se alio conferunt *l. penul. in fin. ff. de jure dot.* quoniam maleficium non debet illis causare beneficium, neque æquum est ex proprio dolo quemquam relevari, vel præmium reportare *arg. l. 63. §. 7. ff. pro socio.* & leges deceptis non decipientibus opitulatur *l. 2. §. 4. ff. ad Sc. tun. Vell.*

CAPUT III.

§. 1. **O**ccasione præcedentium duæ hic expendendæ veniunt quæstiones: an is, qui se primo negavit debitorem & postea convictus ac condemnatus, non sit hoc beneficio privandus? & in hoc casu negantium sententia magis videtur probanda; nam propter mendacium non omittit quis jus sibi competens, nisi in casibus à jure expressis, non invenitur autem expressum, quod quia negavit quis debitum privari debeat beneficio cessionis: quin imo jure expressum est, quod ille, qui negavit debitum, & quia creditor

8 DISPUTATIO JURIDICA

ditor illud probavit si fuit condemnatus ad illius solutionem, possit adhuc post sententiam bonis cedere
l. 1. cod. h. t. & l. pen. ff. eod.

§. 2. Nunc altera exurgit proponenda quæstio variis opinionum fluctibus agitata, an pacto possit renunciari beneficio cessionis? & dicemus quod non, quia contra id quod lex vetat vel quod fit contra bonos mores, pacisci nullo modo licet *l. 6. cod. de Pact.* & leges prohibent aliquem ob debita servire creditori *Nov. 134. cap. 7. & l. 12. & auth. seq. cod. de oblig. & act.* & sic vetant incarcerari, quia carcer inducit similitudinem & figuram servitutis *l. 2. ff. de liber. hom. exhib.* ut bene observavit Petr. Barbosa ad *l. 14. §. ff. sol. matrim.* quem sequitur H. Zoefius ad h. t. judicans adeo invalidam esse hanc renuntiationem, ut eâ non obstante, possit debitor captus & carcere inclusus ab eo se liberare cedendo bonis, & hanc adducit rationem, quod per ejusmodi renuntiationem in effectu quis se obligat ad carceres donec satisfecerit, & sic probabiliter ad perpetuas, quia quomodo poterit sibi procurare media solvendi inclusus? ut autem ab aliis sponte suâ motis liberetur, rarius est: ut proinde non possit nec debeat pactum admitti, quod corpus debitoris affligat, cujus ipse non est dominus: hanc sententiam etiam tenet Vasquez de *succ. lib. 3. §. 22. num. 79. cum Bacch. ad Trent. l. 2. Tb. 24. ad. l. E.*

CAPUT

CAPUT IV.

§. 1. **L**ocum tanrummodo invenit bonorum cessio in causis civilibus, & recte denegatur volentibus cedere bonis in causis criminalibus etsi pecuniarie agatur, nam qui non est solvendo, ne egestate poenam pecuniariam eludat, corporis coercionem sustinere debet, cum quo etiam convenit regula qui non habet in aere luat in corpore ne delicta maneant impunita *l. §. 3. ff. de pen. l. 25. ff. de injus voc. l. ult. cod. de sepul. viol.*

§. 2. Modus & forma bonis cedendi jure civili magnam aliquam solennitatem non requirit, cum non tantum per se verum etiam per alium, per epistolam, per nuntium, in jure & extra jus *l. ult. ff. h. t. sola voluntatis professione bonis cedere licet l. 6. cod. eod.* dummodo debitor à creditoribus conventus (nam non molestatus à creditoribus cedere non potest, quam communem & certam sententiam dicit *Bacch. ad Treub. 2. disp. 24. l. C. in fin.*) debitum agnoverit, vel id confessus aut condemnatus sit *l. pen. ff. h. t.*

§. 3. Tunc vero omnia sua bona cedere coactus est creditoribus, quæ tum temporis habuit, alioquin ille, indicans tantum bonorum partem & partem celans, indignus redditur hoc beneficio, siquidem ex malignitate & dolo celans partem non satisfecerit legi requirenti omnium cessionem *l. 1. cod. h. t.* quamvis vestem quotidianam relinqui vult ratio humanitatis, quoniam turpis sit nuditas, & damnatis ad supplicium relinquitur

tur *l. 6. ff. de bon. damnat.* non tamen cedere tenentur bona feudalia & emphyteutica, vel bona relicta cum prohibitione alienationis, aut fideicommissio obnoxia; verum eorum commoditates ad creditores transeunt quamdiu debitor vivit *l. 69. §. 1. ff. de leg. pr. §. l. 48. §. 1. ff. de jur. fisci.*

CAPUT V.

§. 1. **H**Actenus egimus, quid sit cessio bonorum, cui datur, & in quibus causis habeat locum quomodoque fiat: superest nunc ut videamus effectum cessionis, qui consistit in eo, quod debitor bonis cedens liberetur à carcere & ab aliis injuriis creditorum, & carceri jam inclusus ab eo dimittatur, est enim cessio ad hunc finem inventa, ut liberet à molestiis carcerum *l. 1. Cod. h. t.*

§. 2. Cessione factâ petunt tum creditores ut ejus bona distrahantur, indeque ipsis satisfiat, quatenus facultates debitoris patiuntur *l. 4. cod. h. t.* potest tamen penitere cedens & bona nondum distracta avocare *l. 2. cod. h. t.* & si bona ita cessa non sufficiant ad exsolutionem, debitum non tam extinguitur quam potius suspenditur, usque dum cedens ad meliorem fortunam fuerit reversus, & tum iterum compelli potest ad solvendum eâtenus, quatenus pro qualitate personæ facere potest, quia in hoc casu gaudet beneficio competentiae, & inhumanum esset spoliatum fortunis suis in solidum condemnari atque excuti *l. 4. 6. 7. ff. h. t.*

§. 3. Quamvis debitor cessit bonis non tamen hoc prodest fidejussoribus cum per cessionem non extingatur principalis obligatio, sed tantum concedatur competentiae beneficium quod est personale & competere fidejussoribus nequit §. 4. *Inst. de repl. § l. 7. prin. §. 1. ff. de except l. 24. § 25. ff. de re judicat.* præterea est & alia causa cur fidejussori hoc non conceditur, quia, qui alios pro debitore obligat, hoc maxime prospicit, ut cum facultatibus lapsus fuerit debitor, possit ab iis, quos pro eo obligavit, suum consequi per eund. §. *Inst. de replic.*

§. 4. Cæterum is, qui cessit bonis non notatur infamia, quoniam nec ex edicto nec per sententiam notatur, & nullum hoc modo commisit delictum, sed tantum actionibus personalibus ex causa civili debitor obligatus est, hoc clarè patet ex l. 11. *Cod. ex quib. caus. infam. § l. 8. Cod. h. t.* quamvis opinione interpretum apud bonos & graves viros vix effugit facti ignominiam.

A N N E X A.

I.

Communis error non facit jus.

II.

Fera in alieno fundo capta fit capientis.

III.

Privati non possunt alicui tribuere jurisdictionem.

IV.

Periculum rei vendita sed nondum tradita spectat ad emptorem.

V.

Duella jure divino & humano sunt prohibita.

F I N I S.